

عنوان مقاله:

افعال واداری یا سببی در متون آغازین فارسی

محل انتشار:

شاهنامه و زبان فارسی (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

مرصیه فروغی ابری - کارشناس ارشد زبانها ی باستانیدانشگاه علامه طباطبایی

خلاصه مقاله:

در این مقاله، ساختمان برخی افعال که در متون ادب فارسی به کار رفته اند، مانند «خوابیدن» و «روینیدن» با توجه به ویژگی های زبان فارسی میانه بررسی و تحلیل شده است. برخی محققان معتقدند این صورت ها همان افعال «خواباندن» و «رویاندن» هستند که در آن ها این مصوت «ا» به فتحه تحول یافته است، اما با توجه به ویژگی این افعال در فارسی میانه می توان ساخت آن ها را به گونه ای دیگر تحلیل کرد. در فارسی میانه از افزودن پسوند ēn به ماده مضارع فعلی ساخته می شده که به آن سببی یا واداری می گفتند و بر وادار کردن کسی به انجام کاری یا سبب انجام شدن کاری دلالت داشته است. همین ساخت ها در متون ادب فارسی باقی مانده و در آن ها مصوت ē که همان یای مجهول است در خط نوشته نشده است. ممکن است در تحول زبان ē به a بدل شده باشد. از سوی دیگر همین پسوند در فارسی برای ساخت فعل از اسم و صفت به کار رفته است و این شیوه ساخت فعل جعلی در متون ادب فارسی هم تداوم داشته است.

کلمات کلیدی:

زبان فارسی، فارسی میانه، فعل، سببی، واداری، متون ادب فارسی، فعل جعلی، شاهنامه.

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1505726>

